

Informačné potreby následných užívateľov podľa REACH: súhrn štúdií trhu v rokoch 2017 – 2018

Zhrnutie

Jún 2019

Právne upozornenie

Táto publikácia má výlučne informačný charakter a nemusí vyjadrovať oficiálne stanovisko Európskej chemickej agentúry. Európska chemická agentúra nezodpovedá za použitie informácií z tohto dokumentu.

Verzia	Aktualizácia	Zmena
1.0	8. 7. 2019	Prvé vydanie

Informačné potreby následných užívateľov podľa REACH – Zhrnutie

Referenčné číslo: ECHA-2019-R-14-SK

ISBN: 978-92-9481-286-5

Kat. číslo: ED-04-19-508-SK-N

DOI: 10.2823/6933

Dátum vydania: jún 2019

Jazyk: SK

© Európska chemická agentúra 2019

Obálka © Európska chemická agentúra

Ak máte otázky alebo poznámky týkajúce sa tohto dokumentu, pošlite ich cez formulár žiadosti o informácie (s uvedením referenčného čísla a dátumu vydania). Formulár žiadosti o informácie sa nachádza na stránke agentúry ECHA s kontaktmi:

<http://echa.europa.eu/contact>

Európska chemická agentúra

Poštová adresa: P. O. Box 400, FI-00121 Helsinki, Fínsko

Adresa pre návštevníkov: Annankatu 18, Helsinki, Fínsko

1. Zhrnutie

Základné informácie

Európska chemická agentúra (ECHA) uskutočnila s partnermi v priebehu rokov 2017 a 2018 šesť štúdií s cieľom pochopiť, nakoľko sú podniky informované o rozšírených kartách bezpečnostných údajov, ako ich používajú a čo od nich očakávajú. Rozšírená karta bezpečnostných údajov obsahuje hlavnú 16-dielnu časť a priložené expozičné scenáre.

Nariadením REACH sa zaviedla požiadavka rozšíriť kartu bezpečnostných údajov o prílohu, ktorú tvorí expozičný scenár pre nebezpečné látky¹ registrované v množstvách 10 ton alebo viac ročne. Rozšírená karta bezpečnostných údajov je prostriedkom oznámenia príslušných informácií z hodnotenia chemickej bezpečnosti registrujúceho. Informácie, ktoré sú zahrnuté v expozičnom scenári, by mali podporovať užívateľov chemikálií, aby prijímali potrebné opatrenia na ochranu ľudského zdravia a životného prostredia.

Štúdie v tejto správe poskytujú spätnú väzbu týkajúcu sa novej prílohy, ktorou je expozičný scenár, aj obsahu karty bezpečnostných údajov, ktorá bola už desaťročia požiadavkou pre všetky nebezpečné látky a zmesi.

Štúdie boli uskutočnené v rámci programu siete na výmenu informácií o expozičných scenároch (ENES)². Týkali sa viacerých fáz dodávateľského reťazca od výrobcov látok po formulátorov zmesí, ako aj distribútorov a užívateľov chemických látok vo Fínsku a v piatich priemyselných odvetviach, v ktorých sa využívajú chemické látky, v Taliansku. Okrem toho boli zhromaždené názory inšpektorov práce týkajúce sa rozšírených kariet bezpečnostných údajov a potenciálneho použitia ich obsahu v rámci hodnotenia rizika na pracovisku.

Štúdie

Vo Fínsku boli zorganizované dve kolá rozhovorov s podnikmi, prvé na jar 2017 a druhé začiatkom roka 2018. Zúčastnilo sa na nich 37 podnikov, z ktorých väčšinu tvorili veľké a stredné podniky. Cieľom bolo pochopiť, akým spôsobom sa v súčasnosti prenášajú informácie o nebezpečných látkach a zmesiach v rámci dodávateľského reťazca a ako dobre to spĺňa potreby podnikov vo fínskom kovospracujúcom a strojníckom priemysle.

V prvom kole rozhovorov v roku 2017 boli okrem tém uvedených vyššie zhromaždené informácie o tom, čo vedľa podnikov o informačných materiáloch agentúry (usmernenia a nástroje pre následných užívateľov).

ECHA spolupracovala na prieskume koncom roka 2017 aj s piatimi fínskymi priemyselnými združeniami. Prieskum bol doplnený rozhovormi a zhromaždila sa spätná väzba od 45 podnikov o informačnom toku, možnostiach zlepšenia komunikácie v rámci dodávateľského reťazca a otázkach o dostupných usmerneniach a nástrojoch na podporu spoločností s ich povinnosťami v rámci REACH a CLP. Odpovede pochádzajú od podnikov, ktoré pôsobia na rôznych úrovniach dodávateľského reťazca vrátane malých, stredných a veľkých podnikov, ktoré vyrábajú látky, zmesi, distribuujú chemikálie alebo ich používajú v kovospracujúcom a strojárskom priemysle.

Prieskum talianskych podnikov vykonával aj taliansky Národný inštitút pre poistenie proti pracovným úrazom (INAIL). V tomto prieskume sa skúmal tok a kvalita rozšírených kariet bezpečnostných údajov, a ako podniky využívajú informácie z karty bezpečnostných údajov v rámci ich hodnotenia rizika na pracovisku. Uskutočnil sa spolu s talianskou Federáciou chemického priemyslu a piatimi združeniami, ktoré sa týkajú spracovania dreva, textilu, papiera a kartónu, spracovania kože a odvetví plastov a gumy. Celkom 683 podnikov (najmä malých

¹ Vrátane tých, ktoré sú perzistentné, bioakumulatívne a toxické, veľmi perzistentné a veľmi bioakumulatívne a na zozname kandidátskych látok.

² <https://echa.europa.eu/about-us/exchange-network-on-exposure-scenarios>

a stredných) v rámci týchto piatich odvetví ukončilo prieskum začiatkom roka 2018.

Cieľom štúdií medzi inšpektormi práce bolo pochopiť, čo považujú orgány pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci za užitočné informácie pre užívateľov chemikálií na rozšírenej karte bezpečnostných údajov. Koncom roka 2017 boli uskutočnené rozhovory so zástupcami z desiatich orgánov inšpekcie práce a 20 členských štátov EÚ odpovedalo na prieskum na jar 2018. Boli kontaktované prostredníctvom pracovnej skupiny Chemex v rámci Výboru vedúcich predstaviteľov inšpekcie práce.

Súhrn hlavných zistení a odporúčania

Štúdie dospeli k štyrom druhom zistení.

1. Koncoví užívatelia nie sú plne informovaní o svojich povinnostiach súvisiacich s rozšírenými kartami bezpečnostných údajov.
2. Informácie sa ešte neprenášajú v smere dodávateľského reťazca, ako je to plánované, a komunikácia proti smeru reťazca týkajúca sa použitia je obmedzená.
3. Informácie v rozšírených kartách bezpečnostných údajov nespĺňajú potreby príjemcov.
4. IT riešenia uľahčujúce prenos informácií o expozičných scenároch medzi podnikmi nie sú dostatočné.

Zo štúdií jasne vyplývajú **obmedzené vedomosti podnikov o rozšírených kartách bezpečnostných údajov**, o súvisiacich regulačných povinnostiach a podpore, ktorú majú podniky k dispozícii.

Vo všeobecnosti sú dodávateľia chemických látok (najmä veľké podniky) dobre informovaní a majú dostatok zdrojov, aby mohli splniť požiadavky. Napriek tomu takmer polovica podnikov vo Fínsku a Taliansku, ktoré sú koncovými užívateľmi, nedostala alebo si nie je vedomá, že by dostala rozšírené karty bezpečnostných údajov. Koncoví užívatelia chemických látok však používajú najmä zmesi a zahrnutie informácií o expozičných scenároch do karty bezpečnostných údajov zmesí nie je ešte bežnou praxou.

V rámci opatrenia 3 preskúmania REACH sa očakáva objasnenie, ako by sa mali komunikovať informácie o expozičnom scenári na karte bezpečnostných údajov pre zmesi. Okrem toho mnoho koncových užívateľov chemikálií uviedlo, že nie sú dobre informovaní o povinnostiach súvisiacich s expozičnými scenármi. Jasne sa tým naznačuje potreba pokračovania činností na zvyšovanie informovanosti o rozšírených kartách bezpečnostných údajov v rámci nižšej časti dodávateľského reťazca.

ECHA už uverejnila rozsiahly podporný materiál o rozšírených kartách bezpečnostných údajov vrátane jednoduchých príručiek a príkladov na podporu spoločností. Väčšina týchto publikácií je dostupná v 23 jazykoch EÚ, a preto sú ľahko dostupné a použiteľné pre akúkoľvek zainteresovanú stranu s cieľom zvýšiť informovanosť o tejto téme. Materiál je možné nájsť v častiach pre následných užívateľov³ na webovom sídle ECHA. Praktické príklady týkajúce sa expozičných scenárov sú k dispozícii v časti podpory⁴ na webovom sídle.

V štúdiách realizovaných vo Fínsku, v Taliansku a medzi inšpektormi práce sa nahlásili nedostatky týkajúce sa **toku rozšírenej karty bezpečnostných údajov** v rámci dodávateľského reťazca. Expozičné scenáre, ktoré dostali podniky, sú spravidla primerane dlhé – menej ako 30 strán –, ale nie vždy majú dosah na dolnú časť dodávateľského reťazca z dôvodu

³ <https://echa.europa.eu/regulations/reach/downstream-users>

⁴ <https://echa.europa.eu/support/practical-examples-of-exposure-scenarios>

praktických ťažkostí (napr. z dôvodu IT systémov alebo prekladov) pri ich distribúcii. Všetky subjekty v rámci dodávateľského reťazca by však mali mať na zreteli, že je povinnosťou vyplývajúcou z nariadenia REACH postúpiť informácie o expozičnom scenári, a podniky na všetkých úrovniach dodávateľského reťazca sú oprávnené získať tieto informácie.

Štúdie v tejto správe jasne naznačujú, že **komunikácia proti smeru dodávateľského reťazca** s dodávateľmi týkajúca sa informácií o použití je **stále obmedzená** a zameriava sa najmä na otázky klasifikácie a osobného ochranného vybavenia. Komunikácia proti smeru reťazca týkajúca sa použitia a podmienok použitia pre registrujúcich, ako aj kontakty s dodávateľmi o kvalite rozšírených kariet bezpečnostných údajov sa uskutočňujú na báze *ad hoc* a najmä zo strany väčších podnikov. Zo zistení v štúdiách realizovaných vo Fínsku a v Taliansku vyplýva, že štruktúrovaná komunikácia by uľahčila smerovanie zrozumiteľných informácií o použití a podmienkach použitia proti smeru dodávateľského reťazca. Mapy použitia vytvorené v rámci programu ENES môžu byť riešením na úrovni priemyselného odvetvia.

V štúdiách boli uvedené rôzne **nedostatky týkajúce sa kvality rozšírených kariet bezpečnostných údajov**. Podniky a inšpektori práce sa zhodujú, že expozičné scenáre majú pridanú hodnotu, len ak sú dobre pripravené. Zaznamenané nedostatky zahŕňajú chýbajúce, nejasné alebo príliš všeobecné informácie na to, aby boli užitočné. Nedostatočne harmonizovaná štruktúra dokumentu, nekonzistentné informácie a nejasná terminológia boli bežne uvádzané problémy. Okrem toho z prieskumu vyplynulo, že bežne chýbala verzia v národnom jazyku pre expozičný scenár a rozšírené karty bezpečnostných údajov boli často preložené len čiastočne alebo nekvalitne. Tieto problémy v oblasti kvality ohrozujú hodnotu a použiteľnosť rozšírených kariet bezpečnostných údajov a mali by sa prioritne riešiť.

Je dôležité mať na zreteli, že sa očakáva, že rozšírené karty bezpečnostných údajov by mala využívať veľká škála podnikov, od profesionálnych remeselníkov po veľké podniky s oddeleniami zameranými na chemickú bezpečnosť a dodržiavanie právneho súladu. Distribúcia kariet bezpečnostných údajov s informáciami o expozícii vo formáte PDF alebo v tlačenej podobe predstavuje je náročná, pokiaľ ide o splnenie informačných potrieb rôznych skupín príjemcov pri zachovaní zvládnuteľnosti a jednoduchého pochopenia dokumentov v európskom viacjazyčnom prostredí. Preto si mnoho podnikov praje **moderné IT riešenia**, ktoré by uľahčili ich prácu. Chceli by IT riešenia, ktoré by umožnili filtrovanie informácií pre príslušný podnik. Okrem toho by uvítali riešenia elektronického prenosu informácií z dodaných rozšírených kariet bezpečnostných údajov na IT systémy príjemcov. Zavedením takýchto nástrojov by sa zlepšila efektívnosť manipulácie s informáciami v karte bezpečnostných údajov a znížil by sa počet chýb spôsobených manuálnou manipuláciou s údajmi, ktorá si vyžaduje čas.

Šesť štúdií trhu poskytuje cenný obraz o toku rozšírených kariet bezpečnostných údajov v rámci dodávateľského reťazca a o dosahu expozičných scenárov na úrovni koncových užívateľov v rokoch 2017 a 2018. Zistenia preto uľahčia plánovanie činností ENES v oblasti posilnenia komunikácie v rámci dodávateľského reťazca a prispievajú k opatreniu 3 preskúmania nariadenia REACH⁵ týkajúceho sa *kvality a použiteľnosti rozšírených kariet bezpečnostných údajov*. Niektoré zhromaždené informácie sú relevantné aj pre vývojovú prácu v rámci opatrenia 12 bodu 1 preskúmania REACH týkajúceho sa *súvislosti medzi nariadením REACH a právnymi predpismi, ktoré sa týkajú bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci*, a opatrenia 14 preskúmania REACH týkajúceho sa *podpory malých a stredných podnikov*.

Celá správa je k dispozícii na webovom sídle ECHA v časti venovanej opatreniu 3 preskúmania REACH na adrese:

<https://echa.europa.eu/reach-review-action-3>

⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018DC0116&from=EN>

EURÓPSKA CHEMICKÁ AGENTÚRA
ANNANKATU 18, P. O. BOX 400,
FI-00121 HELSINKI, FÍNSKO
ECHA.EUROPA.EU